

Hoppet ställs till Sydafrika

Enligt den brittiska tidningen *The Daily Telegraph* har Sydafrikas president Thabo Mbeki privat medgivit att hans "tysta diplomati" inte har gett några resultat. Detta kan öppna för en kraftfullare politik gentemot Mugabes regim.

En FN-expert på mänskliga rättigheter, Miloon Kothari, framförde nyligen hård kritik mot afrikanska ledare. Han menade att deras oförmåga att fördöma Mugabes senaste kampanj, där hundratusentals bostäder rivits, i princip är detsamma som en mörklägning.

– Man kan inte leda en regering så direkt fientligt mot befolkningen. Vad vi nu kan se fram emot är en ännu större katastrof.

Kotharis mening är att tystnaden bland Afrikas främste ledare är chockerande och han kan inte förstå varför inflytelserika personer som t.ex Nelson Mandela inte höjer rösten mot Mugabe.

Tecknen från Afrikas ledare, som i decennier vägrat kritisera varandra för övergrepp, kan nu tolkas som att de är beredda att bryta detta tabu och ställa Mugabe till svars för fördömsen i hans land. Att de inte kritiserat Mugabes överdrifter har inneburit att de offrat en hel del av sitt internationella renommé.

Mbekis ändrade attityd kommer just som Mugabe har avfärdat de senaste diplomatiska ansträngningarna av afrikanska ledare att lösa Zimbabwe's kris. Afrikanska Unionen beslöt att sända en medlare för att mäkla fred mellan regering och opposition. Man valde Joa-

quim Chissano, Moçambiques före president, till detta uppdrag. Men Mugabe vägrade att ta emot honom och uppmanade "de som borde veta bättre" att upphöra med att be honom träffa sina motsståndare.

Mugabe är ökad för att vara överdrivet envis och lyssnar inte på råd ens från dem som förmodas vara hans närmaste vänner. Tänk bara på hur han lämnade Samväldet när gruppen med främst före detta brittiska kolonier tillrättavisade honom för övergrepp mot mänskliga rättigheter. Innan han så överraskande lämnade organisationen åtnjöt han där ett högt anseende, inte minst efter det mycket framgångsrika samväldesmöte som Zimbabwe organiserade 1991.

Hotade pass

Mugabe har krossat olikstänkandes röster genom en kombination av brutal makt och snedvridna lagar om inte förtjänar att kallas för lagar över huvud taget. Fem dagstidningar har förbjudits av regeringen under de senaste åren. Två av Mugabes betrodda vapendragare har just hotat med att regeringen överväger att konfiskera passen för de zimbabwier som uttalar sig negativt om landet när de reser utomlands. Men en fråga man måste ställa sig är om det fortfarande finns något positivt att säga om Zimbabwe?

En av männen bakom hotet om indragna pass är justitieminister Patrick Chinamasa. Det kan betyda att en lag som slutligen ska tysta zimbabwierna verkligen är på gång. Chinamasa kan ta åt sig äran för utformningen av en sådan illasinnad lag som *Public Order and Security Act* enligt vilken det är

förbjudet för fler än fem personer att samlas utan polistillstånd. Detta är en lag avsedd att göra det omöjligt att anordna politiska möten.

Hur kan omvärlden tillåta Mugabe att stifta kränkande lagar, att förtrycka sitt folk med lagligas förtecken?

Transportminister Chris Mushohwe säger nu att företag som ägs av vita kan komma att lagligen tas över av regeringen, på samma sätt som man tagit över 4 000 farmar från vita ägare.

Vissa händelser på senare tid tycks peka på att vare sig han gillar det eller inte så har tiden kommit för Mugabe att svälja sin stolthet och lyssna till vad andra säger. Landets ekonomiska hjul har stannat och Mugabe behöver hjälp för att få igång dem igen.

Den respekterade zimbabwiske ekonomen Erich Bloch säger:

– Landets ledarskap måste svälja det bittra pillret och krypa på sina bara knän för att utverka stöd från andra för att komma ur det ekonomiska moras man hamnat i.

Det lån på, som det uppges, en miljard dollar, som Zimbabwe bett om från Sydafrika är enligt politikerna villkorlösa men flera bedömare menar att det åtföljs av villkor som är normala vid alla lån och att Zimbabwe måste vidta åtgärder som leder till politisk och ekonomisk stabilitet.

I skrivande stund väntar Zimbabwe's folk fortfarande på utgången av låneförhandlingarna allt medan de ber att Sydafrika denna gång ska lyckas ställa villkor på Afrikas mest omedgörliga diktator.

ADMIRE MUZIRO

Harare